

Městská část Praha-Újezd
Kateřinské náměstí 465/1
149 00 Praha 4 – Újezd u Průhonice

V Praze dne 11. 4. 2024

VĚC: Posouzení souladu rozhodnutí starosty Městské části Praha-Újezd na základě výzvy Magistrátu hl. města Prahy ze dne 3. dubna 2024, č. j.: MHMP 613460/2024

Vážení,

na základě objednávky právních služeb Městské části Praha-Újezd (dále též jen „MČ“) ze dne 8. 4. 2024, číslo jednací: 00685/2024, si Vám dovoluujeme předložit následující právní stanovisko k otázkám spojeným s rozhodnutím starosty Městské části Praha-Újezd o odvolání Mgr. Tomáše Kunsta jakožto bývalého ředitele Základní školy Formanská, příspěvková organizace, a rozhodnutím starosty Městské části Praha-Újezd o jmenování Mgr. Heleny Patákové jakožto stávající ředitelky Základní školy Formanská, příspěvková organizace (dále též jen „ZŠF“), v návaznosti na výzvu Magistrátu hlavního města Prahy ze dne 3. dubna 2024, č. j.: MHMP 613460/2024, ke zjednáání nápravy – zrušení rozhodnutí starosty Městské části Praha-Újezd o jmenování a odvolání.

I. VSTUPNÍ INFORMACE A PODKLADY

Při zpracování tohoto stanoviska jsme vycházeli z informací a podkladů poskytnutých nám za tím účelem MČ. Konkrétně se jedná o následující:

- objednávka právních služeb Městské části Praha-Újezd (dále též jen „MČ“) ze dne 8. 4. 2024, číslo jednací: 00685/2024;
- výzva Magistrátu hlavního města Prahy ze dne 3. dubna 2024, č. j.: MHMP 613460/2024 (dále též jen „Výzva“);
- rozhodnutí starosty městské části Praha-Újezd č. 1/2024 ze dne 9. ledna 2024 (jmenování Mgr. Heleny Patákové na pracovní místo ředitelky příspěvkové organizace Základní školy Formanská s účinností od 1. 3. 2024) (dále též jen „Rozhodnutí o jmenování“);
- rozhodnutí starosty městské části Praha-Újezd č. 3/2024 ze dne 9. ledna 2024 (odvolání Mgr. Tomáše Kunsta z pracovního místa ředitele příspěvkové organizace Základní školy Formanská s účinností od 1. 3. 2024) (dále též jen „Rozhodnutí o odvolání“);

- dohoda o rozvázání pracovního poměru ze dne 26. 3. 2024 uzavřená mezi Základní školou Formanská, příspěvkovou organizací, jako zaměstnavatelem a Mgr. Tomášem Kunstem jako zaměstnancem (dále též jen „Dohoda“).

II. ZADÁNÍ

Městská část Praha-Újezd požádala naši advokátní kancelář o právní posouzení souladu rozhodnutí starosty Městské části Praha-Újezd na základě výzvy Magistrátu hl. města Prahy ze dne 3. dubna 2024, č. j.: MHMP 613460/2024, jehož výstupem bude stanovisko k následujícím otázkám:

1. Je výzva Magistrátu hlavního města Prahy ze dne 3. dubna 2024, č. j.: MHMP 613460/2024 oprávněná?
2. Je odvolání Mgr. Tomáše Kunsta z místa ředitele ZŠF provedené rozhodnutím starosty městské části Praha-Újezd č. 3/2024 ze dne 9. ledna 2024 platné?
3. Je jmenování Mgr. Heleny Patákové na místo ředitelky ZŠF provedené rozhodnutím starosty městské části Praha-Újezd č. 1/2024 ze dne 9. ledna 2024 platné?

III. PRÁVNÍ POSOUZENÍ ZADANÝCH OTÁZEK

1. K otázce oprávněnosti výzvy Magistrátu hlavního města Prahy ze dne 3. dubna 2024, č. j.: MHMP 613460/2024

Jak vyplývá z obsahu Výzvy, prověřil Magistrát hlavního města Prahy konkursní řízení na vedoucí pracovní místo ředitel/ka Základní školy Formanská včetně posouzení zákonnosti rozhodnutí starosty městské části Praha-Újezd č. 1/2024 (Rozhodnutí o jmenování) a č. 3/2024 (Rozhodnutí o odvolání) ze dne 9. ledna 2024. Magistrát hlavního města Prahy tak učinil v rámci své dozorové činnosti ve smyslu § 110 a násl. zákona č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, ve znění pozdějších předpisů (dále též „zákon o hlavním městě Praze“ či jen „ZHMP“), podle kterých vykonává dozor nad vydáváním a obsahem usnesení, rozhodnutí a jiných opatření orgánů městských částí hlavního města Prahy v samostatné působnosti. V rámci tohoto přezkumu dospěl MHMP k závěru, že dosavadní ředitel Základní školy Formanská Mgr. Tomáš Kunst nebyl odvolán v souladu se zákonem včas, když byl odvolán „s účinností od 1. 3. 2024“, nikoliv „k 29. 2. 2024“, tj. v rozporu s § 166 odst. 3 školského zákona. V okamžiku odvolání mu tak již započalo běžet nové funkční období a na (obsazené) vedoucí pracovní místo proto nemohla být jmenována Mgr. Helena Patáková, stávající ředitelka. Z popsaných důvodů shledal Magistrát hlavního města Prahy Rozhodnutí o jmenování č. 1/2024 a Rozhodnutí o odvolání č. 3/2024 ze dne 9. ledna 2024 nezákonnými a vyzval MČ, aby do 30 kalendářních dnů ode dne doručení výzvy zjedнала nápravu. Zjednání nápravy lze dle MHMP provést zrušením uvedených rozhodnutí starosty MČ. V případě, že MČ v uvedené lhůtě nezjedná nápravu nebo Magistrátu hlavního města Prahy sdělí, že nápravu

nezjedná, přistoupí Magistrát hlavního města Prahy podle § 110 odst. 4 zákona o hlavním městě Praze k podání návrhu soudu na zrušení shora uvedených rozhodnutí starosty MČ.¹

Ustanovení § 110 ZHMP upravuje „*Dozor nad vydáváním a obsahem usnesení, rozhodnutí a jiných opatření orgánů městských částí hlavního města Prahy*“, a to v případech, kdy je usnesení, rozhodnutí nebo jiné opatření orgánu městské části v samostatné působnosti v rozporu se zákonem nebo jiným právním předpisem. Jestliže usnesení, rozhodnutí nebo jiné opatření orgánu městské části v samostatné působnosti již bylo vykonáno; podá MHMP návrh soudu na jeho zrušení. Návrh se podává soudu ve správním soudnictví.

Ustanovení § 110 odst. 5 ZHMP však z popsaného postupu stanoví zákonnou výjimku: „Ustanovení odstavců 1 až 4 se nepoužijí v případě porušení právních předpisů občanského, obchodního nebo pracovního práva a v případě, kdy jsou dozor nebo kontrola výkonu samostatné působnosti obcí upraveny zvláštním právním předpisem.“

O popsanou výjimku se dle našeho názoru jedná i v daném případě, neboť jak dovozuje konstantní soudní judikatura:

„Zřídí-li obec školskou právnickou osobu, která je právnickou osobou v její přímé řídicí a kontrolní působnosti, představuje jmenování i odvolání ředitele tohoto zařízení pracovněprávní úkon učiněný jeho zřizovatelem, a nikoliv úkon orgánu územní samosprávy učiněný v rámci výkonu veřejné moci (§ 166 odst. 2, 4 a 5 školského zákona).“

Jedná se o právní větu rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 10.11.2016, sp. zn. 7 As 161/2016, která dle našeho názoru dopadá i na nyní řešenou věc, týkající se namísto obce, jakožto zřizovatele školské právnické osoby, městské části, jakožto zřizovatele školské právnické osoby. V předmětném rozsudku se Nejvyšší správní soud zabýval žalobou Ministerstva vnitra proti rozhodnutí starostky obce Postřižín, jakožto zřizovatele Mateřské školky Postřižín, příspěvkové organizace, které starostka učinila v rámci konkursního řízení dle § 166 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním vyšším odborném a jiném vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů (dále též „**školský zákon**“ či jen „**ŠZ**“) na obsazení vedoucího pracovního místa ředitele uvedené příspěvkové organizace. Ministerstvo vnitra podalo žalobu na podkladě právní úpravy obsažené v § 124 a násl. zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „**zákon o obcích**“),² které upravuje „*Dozor nad vydáváním a obsahem obecně závazných vyhlášek obcí a usnesení, rozhodnutí a jiných opatření orgánů obcí v samostatné působnosti*“. Právní úprava dozoru dle § 124 a násl. zákona o obcích je přitom téměř identická s úpravou dozoru dle § 110 a násl. ZHMP, včetně výjimky, která z dozoru vylučuje porušení právních předpisů občanského, obchodního nebo pracovního práva (viz § 124 odst. 6 zákona o obcích a shodně § 110 odst. 5 ZHMP). Nejvyšší správní soud k přezkumu konkursního řízení dle § 166 ŠZ zejména uvedl:

¹ Výzva Magistrátu hlavního města Prahy ze dne 3. dubna 2024, č. j.: MHMP 613460/2024.

² Ve spojení s § 67 písm. a) zákon č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů.

„Nejvyšší správní soud se ztotožnil se závěrem krajského soudu, že žalobu nebylo možno věcně projednat. V projednávané věci byla zpochybňována správnost vyřazení uchazeče z konkursního řízení, vedeného v souladu s § 166 odst. 2 školského zákona. (...) Konkursní řízení, resp. jeho náležitosti upravuje konkursní vyhláška (vyhláška č. 54/2005 Sb., o náležitostech konkursního řízení a konkursních komisích). Nejvyšší správní soud je ve shodě s krajským soudem toho názoru, že předmětné ustanovení školského zákona, resp. prováděcí vyhlášku lze podřadit pod oblast pracovního práva, neboť jde o zvláštní úpravu postupu zaměstnavatele před vznikem pracovního poměru ve smyslu § 30 zákona č. 262/2006 Sb., zákoníku práce, ve znění pozdějších předpisů, platnou pro vybrané skupiny zaměstnavatelů, uvedené v citovaném § 166 odst. 2 školského zákona.“

„Podle usnesení Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 21. 2. 2007, č. j. 15 Ca 50/2006 - 25, publikovaného pod č. 1175/2007 Sb. NSS, „[z]řídí-li obec školskou právnickou osobu, která je právnickou osobou v její přímé řídicí a kontrolní působnosti, představuje odvolání ředitele tohoto zařízení pracovníprávní úkon učiněný jeho zřizovatelem, a nikoliv úkon orgánu územní samosprávy učiněný v rámci výkonu veřejné moci (§ 166 odst. 4 a 5 zákona č. 561/2004 Sb., školského zákona)“. Tyto závěry platí obdobně také v nyní projednávané věci, kdy je žalovaný zřizovatelem mateřské školy jakožto příspěvkové organizace. Jmenování jejího ředitele na základě vyhlášeného konkursního řízení ve smyslu § 166 odst. 2 školského zákona pak jednoznačně představuje pracovníprávní úkon žalovaného jakožto zřizovatele.“

„Lze tedy souhlasit s krajským soudem, že na vytýkané porušení právních předpisů nelze s ohledem na znění § 124 odst. 6 zákona o obcích aplikovat postupy ve smyslu § 124 odst. 1 až 5 téhož zákona.“

„Přístup zastávaný stěžovatelem by vedl k obcházení § 124 odst. 6 zákona o obcích, který neumožňuje stěžovateli podat předmětnou žalobu (návrh) v případě porušení předpisů pracovního práva. V této souvislosti je nutno zdůraznit i čl. 101 odst. 4 Ústavy, který umožňuje zasahovat do činnosti územních samosprávních celků, jen vyžaduje-li to ochrana zákona, a jen způsobem stanoveným zákonem. Pokud bylo úmyslem zákonodárce umožnit stěžovateli provádět dozor i nad akty vydávanými v rámci konkurzního řízení, které jednoznačně spadá pod oblast pracovního práva, měl to výslovně zanést do textu zákona. Právní úprava však takto koncipována není. Nelze navíc přehlédnout, že současná právní úprava poskytuje osobě vyloučené z konkurzního řízení efektivní ochranu. Dotčená osoba se může proti vyřazení z předmětného konkurzu (při splnění dalších zákonných podmínek) domáhat ochrany v rámci občanského soudního řízení. Pokud by byl správný názor stěžovatele, znamenalo by to dvojí soudní kontrolu (aniž by zákon řešil jejich případné vzájemné překrývání a další důsledky). Jednou z pozice správního soudu, podruhé z pozice občanskoprávního soudu. Podmínkou pravomoci soudu v občanském soudním řízení přitom je, „aby uplatněný nárok byl podle své povahy nárokem vyplývajícím z občanskoprávních, pracovních, rodinných, družstevních či obchodních vztahů“ (srov. usnesení Nejvyššího soudu ze dne 1. 12. 2004, sp. zn. 21 Cdo 1860/2003, www.nsoud.cz). Jak dále vyplývá z citovaného usnesení, předmětem řízení je „věc vyplývající ze vztahu mezi občanem (uchazečem o zaměstnání) a právnickou osobou

(potenciálním zaměstnavatelem). Účastníci tohoto vztahu jsou navzájem v rovném postavení odvozeném z určujících zájmů stejného typu (směřujících ke vzniku pracovního poměru) a stejné strukturální úrovni, kdy žádný z účastníků nevystupuje vůči druhému jako nositel veřejné svrchované moci a tím jako silnější subjekt, který je právně způsobilý autoritativně (pod správním donucením) rozhodovat o jeho právech a povinnostech“.

Výše popsané závěry lze dle našeho názoru v plném rozsahu aplikovat i na nyní řešenou věc, kdy MHMP postupoval ve vztahu ke konkursnímu řízení vyhlášenému starostou MČ a ve vztahu k rozhodnutím o jmenování a odvolání z vedoucího pracovního místa ředitele ZŠF na podkladě ustanovení § 110 odst. 1 až 4 ZHMP, kdy takový postup však výslovně vylučuje ustanovení § 110 odst. 5 ZHMP, když jmenování i odvolání ředitele ZŠF představuje pracovněprávní úkon učiněný jeho zřizovatelem, a nikoliv úkon orgánu územní samosprávy učiněný v rámci výkonu veřejné moci.

Výzva Magistrátu hlavního města Prahy z pozice orgánu příslušného k dozorové činnosti podle § 110 a násl. ZHMP, aby bylo zrušeno rozhodnutí o jmenování a odvolání ředitele ZŠ, proto představuje nezákonný zásah do činnosti MČ, kdy tento nezákonný zásah představuje i samotný přezkum konkursního řízení k výběru nového ředitele ze strany MHMP.

Pokud by MHMP podal ke správnímu soudu návrh na zrušení rozhodnutí o jmenování a odvolání ředitele ZŠ, nezbylo by příslušnému správnímu soudu, než takovou žalobu odmítnout podle § 46 odst. 1 písm. c) s. ř. s. (podání žaloby osobou zjevně neoprávněnou).³

2. K otázce platnosti odvolání Mgr. Tomáše Kunsta z místa ředitele ZŠF

2.1. K platnosti odvolání

Odvolání předchozího ředitele z vedoucího pracovního místa je pracovněprávním úkonem, který je platný do doby, než bude pravomocným rozhodnutím soudu v občanském soudním řízení určena jeho neplatnost.⁴ Školský zákon, zákoník práce a ani jiné právní předpisy výslovně nepředepisují postup jakým se může odvolaný ředitel školské právnické osoby, ředitel příspěvkové organizace nebo vedoucí organizační složky státu u soudu bránit, má-li za to, že jeho odvolání z funkce je neplatné. Soudní judikatura již potvrdila, že pro tyto účely je možné využít tzv. určovací žalobu dle § 80 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále též jen „o.s.ř.“)⁵

³ Shodně postupoval i Krajský soud v Praze ve svém usnesení ze dne 30. 6. 2016, č. j. 46 A 6/2015 – 22, ve výše popsané věci řešené Nejvyšším správním soudem pod sp. zn. 7 As 161/2016, kdy Nejvyšší správní soud se s tímto postupem ztotožnil.

⁴ Uvedené však platí pouze v případech, kdy byl úkon řádně doručen a kdy není zdánlivý (nicotný). S ohledem na poskytnuté podklady jsme nepojali podezření, že by byl dán některý z důvodů neexistence úkonu pro nedoručení či jeho zdánlivost.

⁵ Viz např. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 16. 9. 2008, sp. zn. 21 Cdo 3863/2007.

Dle § 80 o.s.ř. soud určí svým rozhodnutím neplatnost odvolání nebo vzdání se vedoucího pracovního místa pouze tehdy, je-li na tom naléhavý právní zájem. Žalobu o neplatnost odvolání z vedoucího pracovního místa podává zaměstnanec proti svému zaměstnavateli a v případě tzv. vnějšího jmenování též proti tomu, kdo ho z pracovního místa odvolal.

Dle stávající judikatury přitom ředitel, který byl z funkce odvolán a který s odvoláním nesouhlasí, má ve smyslu § 80 o.s.ř. naléhavý právní zájem na určení, že jeho odvolání z funkce je neplatné, „a to samozřejmě za předpokladu, že dosud (platně) neskončil jeho pracovní poměr u školské právnické osoby, příspěvkové organizace nebo státu a že otázka neplatnosti odvolání z funkce již nebyla vyřešena v souvislosti se soudním rozhodnutím o neplatnosti rozvázání pracovního poměru.“⁶

Pokud by soud dospěl k závěru, že odvolání z pracovního místa bylo učiněno, aniž byly naplněny důvody pro odvolání stanovené ve zvláštním předpisu, bylo by neplatné nejen odvolání z pracovního místa, ale nepochybně i výpověď z pracovního poměru, pokud by se výpovědní důvod opíral o odvolání (§ 73a odst. 2 zákona č. 262/2006 Sb., zákoníku práce, ve znění pozdějších předpisů (dále též jen „zákoník práce“)).

Neplatnosti odvolání z funkce ředitele se tak může domáhat pouze sám odvolaný ředitel, a to buď žalobou na určení dle § 80 o.s.ř., která je podmíněna naléhavým právním zájmem na takovém určení, nebo v rámci soudního řízení o neplatnost skončení pracovního poměru dle § 72 zákoníku práce.

V daném případě pracovní poměr původního ředitele, pana Mgr. Tomáše Kunsta, skončil ke dni 26. 3. 2024 na základě Dohody o rozvázání pracovního poměru uzavřené dle § 49 zákoníku práce. Součástí této Dohody je i konstatování, že zaměstnanec byl odvolán z funkce ředitele k 29. 2. 2024. Součástí Dohody jsou dále i ujednání dle čl. II, dle nichž mezi smluvními stranami neexistují sporná práva a povinnosti v souvislosti s pracovním poměrem daného zaměstnance, přičemž si smluvní strany výslovně sjednávají zánik i veškerých dalších případných nároků vyplývajících či jakkoliv souvisejících s daným pracovním poměrem.

S ohledem na závěry výše citovaného rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 16. 9. 2008, sp. zn. 21 Cdo 3863/2007, lze mít dle našeho názoru za to, že v případě, kdy pracovní poměr byl platně skončen Dohodou ke dni 26. 3. 2024, by v současné chvíli neměl být dán naléhavý právní zájem Mgr. Tomáše Kunsta na určení neplatnosti odvolání z funkce ředitele postupem dle § 80 o.s.ř.

Ačkoliv nelze vyloučit, že by se Mgr. Tomáš Kunst mohl teoreticky domáhat neplatnosti skončení pracovního poměru Dohodou, a to žalobou podanou u soudu nejpozději ve lhůtě 2 měsíců ode dne, kdy měl pracovní poměr na základě Dohody skončit, šance na úspěch v takovém soudním sporu by s ohledem na projevenou vůli smluvních stran byly dle našeho názoru poměrně nízké, ne-li mizivé.

⁶ Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 16. 9. 2008, sp. zn. 21 Cdo 3863/2007.

2.2. K možné argumentaci podporující správnost odvolání k poslednímu dni šestiletého období dle § 166 odst. 3 ŠZ

MHMP dospěl v rámci svého přezkumu k závěru, dle něhož: „Šestileté funkční období ředitele školy Mgr. Tomáše Kunsta započalo dnem 1. března 2018 a skončilo ve 24.00 hodin dne 29. února 2024. K tomuto dni měl starosta městské části dosavadního ředitele odvolat, a to v souladu s § 166 odst. 3 školského zákona.“ „Starosta městské části však v rozhodnutí č. 3/2024 ze dne 9. ledna 2024 odvolal dosavadního ředitele s účinností od 1. března 2024, a to v rozporu s již zmíněným § 166 odst. 3 školského zákona. Z tohoto pohledu tedy nebylo postupováno v souladu s kogentním ustanovením školského zákona. S účinností od 1. března 2024 již nebylo možné stávajícího ředitele odvolat z důvodu uvedeného v § 166 odst. 3 školského zákona, ale toliko z důvodů uvedených v § 166 odst. 4 a 5 školského zákona.“⁷

V rozhodnutí starosty č. 3/2023 je výslovně uvedeno, že pan Mgr. Tomáš Kunst se z pracovního místa ředitele odvolává „s účinností od 1. 3. 2024“. Dle našeho názoru je zde dán určitý prostor pro to, aby byl popsán projev vůle vykládán tak, že již od 1. 3. 2024, tj. již začátkem dne 1. 3. 2024 byl předchozí ředitel ze své pozice účinně odvolán (odvolání bylo již toho dne účinné), a tudíž dne 1. 3. 2024 již svou práci na daném místě nevykonával (a nemohlo tedy dojít k prodloužení jeho funkčního období). Jiná by byla situace, pokud by bylo stanoveno, že se ředitel „odvolává k 1. 3. 2024“. Pak by jistě i z jazykového hlediska bylo nutné akceptovat, že výkon funkce ředitele zaniká až koncem dne 1. 3. 2024, tj. že ještě v tento den ředitel svou funkci vykonával. Snahou by tak mělo být postavit na roveň „odvolání z funkce k 29. 2. 2024“ a „odvolání z funkce s účinností od 1. 3. 2024“, kdy v obou případech by byl popsán projev vůle vykládán tak, že výkon funkce končí dnem 29. 2. 2024.

Oporu pro popsání výklad lze nalézt i ve stávající judikatuře věnující se výkladu projevu vůle, a to konkrétně i v oblasti jmenování/odvolávání ředitelů školských právnických osob:

Při výkladu projevu vůle musí být náležitě vzato v úvahu též to, že odvolání z funkce ředitele se vykládá jednak podle použitého jazykového vyjádření (podle užitých slov a smyslu použitých výrazů), jednak podle vůle zaměstnavatele, že na vůli zaměstnavatele lze usuzovat z okolností, za nichž ji projevil, včetně chování projevu vůle předcházejícímu, případně i z jeho následného chování, jestliže spolehlivě vypovídá o vůli zaměstnavatele v době odvolání z funkce ředitele, a že vůle zaměstnavatele je prostředkem interpretace projevu vůle, jen jestliže není v rozporu s jazykovým projevem. Nemělo by se ulpívat jen na doslovném významu použitých výrazů, neboť smyslem výkladu je zjištění skutečného záměru zaměstnavatele v projevu vůle, a opomenuto nemůže být ani to, jak byl projev pochopen zaměstnancem.⁸

⁷ Výzva Magistrátu hlavního města Prahy ze dne 3. dubna 2024, č. j.: MHMP 613460/2024.

⁸ Obdobně viz usnesení Nejvyššího soudu ze dne 06.08.2015, sp. zn. 21 Cdo 312/2014, pro výklad důvodů pro odvolání z funkce ředitele.

Vznikne-li pochybnost o obsahu rozhodnutí o právním úkonu, je třeba se pomocí výkladu projevu vůle v tomto rozhodnutí obsaženého pokusit o odstranění takové nejasnosti; projev vůle vyjádřený slovy je při tom třeba vykládat nejenom podle jeho jazykového vyjádření, ale zejména též podle vůle toho, kdo projev vůle učinil, není-li tato vůle v rozporu s jazykovým projevem.⁹

V daném případě by dle našeho názoru mohlo být obhajitelné, že jazykový projev odvolává „s účinností od 1. 3. 2024“ lze vykládat v souladu s vůlí zřizovatele, který samozřejmě měl v úmyslu odvolat ředitele platně ke konci jeho funkčního období v souladu se zákonem, jakož i v souladu se jmenováním nového ředitele s účinností od 1. 3. 2024. Významné zde je i to, jak byl tento projev vůle pochopen odvolaným ředitelem. V Dohodě o skončení pracovního poměru Mgr. Kunsta ke dni 26. 3. 2024 je stranami výslovně konstatováno, že daný zaměstnanec byl „odvolán z této funkce k 29. 2. 2023“. Ani ze strany samotného zaměstnance tak evidentně nejsou pochybnosti o tom, že výkon funkce ředitele skutečně skončil ke dni 29. 2. 2024, kdy od 1. 3. 2024 byla již tato funkce zastávána novou ředitelkou.

Jak vyplývá z odůvodnění Výzvy MHMP, je stanovení lhůt, dob a jejich počítání v právním řádu poměrně nepřehledné a stěží vyložitelné i pro osoby s právním vzděláním. Lpění na doslovném jazykovém výkladu, jak jej učinil MHMP, tj. bez ohledu na interpretaci vůle jednatelského subjektu a okolnosti celého případu, včetně toho, jak sám odvolaný ředitel vnímal okamžik svého odvolání a ukončení své funkce, by dle našeho názoru bylo možné označit za přepjatý formalismus, který Ústavní soud ve své ustálené judikatuře nejednou odsoudil.

I pokud by se tedy Mgr. Tomáši Kunstovi podařilo zahájit občanské soudní řízení, v němž by byla posuzována neplatnost jeho odvolání z vedoucího pracovního místa ředitele, domníváme se, že by bylo možné obhájit takový výklad Rozhodnutí o odvolání, dle něhož došlo k odvolání Mgr. Tomáše Kunsta z vedoucího pracovního místa ředitele ke dni 29. 2. 2024, tj. tak, že již dne 1. 3. 2024 Mgr. Tomáš Kunst práci na vedoucím pracovním místě ředitele ZŠF nevykonával. V duchu popsaného výkladu by poté na Rozhodnutí o odvolání nemohlo být nahlíženo jako na jsouci v rozporu s § 166 odst. 3 ŠZ, jak dovodil MHMP v rámci své Výzvy.

3. K otázce platnosti jmenování Mgr. Heleny Patákové na místo ředitelky ZŠF

Jmenováním na vedoucí pracovní místo ředitelky ZŠ dle našeho názoru platně vznikl pracovní poměr, zřejmě potvrzený i následným faktickým výkonem této práce, na dané pozici. Stávající ředitelku by proto bylo dle našeho názoru možné z vedoucího pracovního místa odvolat pouze z důvodů stanovených školským zákonem, případně s ní skončit pracovní poměr, a to pouze z důvodů stanovených zákoníkem práce.

Ustanovení § 166 odst. 5 písm. c) ŠZ dnes umožňuje odvolat ředitele z vedoucího pracovního místa mimo jiné z důvodu pravomocného rozhodnutí soudu o neplatnosti odvolání

⁹ Viz rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 05.03.2015, sp. zn. 21 Cdo 500/2014.

předchozího ředitele z funkce nebo pravomocného rozhodnutí o neplatnosti rozvázání pracovního poměru s předchozím ředitelem. Až v návaznosti na pravomocné rozhodnutí soudu v občanském soudním řízení zahájeném na návrh ředitele, který byl neplatně odvolán nebo s nímž byl neplatně skončen pracovní poměr, by tak bylo možné stávající ředitelku platně odvolat dle § 166 odst. 5 písm. c) ŠZ.¹⁰

Pokud by starosta MČ aktuálně přistoupil ke zrušení jmenování stávající ředitelky, pak nejen, že by takový jeho krok neměl dle našeho názoru ve vztahu ke vzniku a trvání pracovního poměru na vedoucím pracovním místě ředitelky žádný vliv, ale zároveň by takové jednání mohlo být dle našeho názoru hodnoceno jako snaha o obcházení zákonných důvodů pro odvolání z vedoucího pracovního místa ředitele.

IV. ZÁVĚR

Na základě shora provedeného právního posouzení jsme v návaznosti na položené otázky dospěli k následujícím závěrům:

Výzva Magistrátu hlavního města Prahy ze dne 3. dubna 2024, č. j.: MHMP 613460/2024, je v rozporu s ustanovením § 110 odst. 5 ZHMP, které z dozorové činnosti dle § 110 odst. 1 až 4 ZHMP vylučuje mimo jiné případy porušení předpisů pracovního práva. Zřídí-li přitom městská část (shodně jako obec) školskou právnickou osobu, která je právnickou osobou v její přímé řídicí a kontrolní působnosti, představuje jmenování i odvolání ředitele tohoto zařízení pracovníprávní úkon učiněný jeho zřizovatelem, a nikoliv úkon orgánu územní samosprávy učiněný v rámci výkonu veřejné moci. Výzva Magistrátu hlavního města Prahy z pozice orgánu příslušného k dozorové činnosti podle § 110 a násl. ZHMP, aby bylo zrušeno rozhodnutí o jmenování a odvolání ředitele ZŠF, proto představuje nezákonný zásah do činnosti MČ, kdy tento nezákonný zásah představuje i samotný přezkum konkursního řízení k výběru nového ředitele ze strany MHMP.

Předchozí ředitel byl dle našeho názoru platně odvolán a bude platně odvolán do té doby, než pravomocným rozhodnutím soudu v občanském soudním řízení zahájeném na návrh odvolaného ředitele bude rozhodnuto o neplatnosti odvolání či o neplatnosti skončení pracovního poměru, které navazovalo na toto odvolání. S ohledem na Dohodu o skončení pracovního poměru, na jejímž základě platně skončil pracovní poměr Mgr. Tomáše Kunsta ke dni 26. 3. 2024, se domníváme, že by jen stěží bylo možné domáhat se určení neplatnosti odvolání z funkce, když právní zájem na takovém určení by z důvodu platného skončení pracovního poměru neměl být dán. Ačkoliv lhůta pro možné uplatnění neplatnosti skončení pracovního poměru Dohodou dosud neuplynula, případné šance na úspěch v takovém soudním sporu lze hodnotit jako poměrně nízké.

¹⁰ Uplatnění jiných důvodů pro odvolání dle ŠZ či skončení pracovního poměru dle zákoníku práce (např. pro zvlášť hrubé porušování povinností při výkonu funkce), tím samozřejmě není dotčeno.

I pokud by se Mgr. Tomáši Kunstovi podařilo zahájit občanské soudní řízení, v němž by byla posuzována neplatnost jeho odvolání z vedoucího pracovního místa ředitele, domníváme se, že by bylo možné obhájit takový výklad Rozhodnutí o odvolání, dle něhož došlo k odvolání Mgr. Tomáše Kunsta z vedoucího pracovního místa ředitele ke dni 29. 2. 2024, tj. tak, že již dne 1. 3. 2024 Mgr. Tomáš Kunst práci na vedoucím pracovním místě ředitele ZŠF nevykonával.

Dle našeho názoru byla stávající ředitelka platně jmenována a její pracovní poměr na místě ředitelky, potvrzený i faktickým výkonem práce na tomto pracovním místě, platně vznikl a trvá. I kdyby starosta přistoupil ke zrušení jmenování stávající ředitelky, nemělo by takové jednání vliv na vznik a trvání pracovního poměru stávající ředitelky, kterou by bylo možné z jejího pracovního místa odvolat pouze z důvodů stanovených ŠZ, či by s ní bylo možné skončit pracovní poměr pouze z důvodů stanovených zákoníkem práce.

Za stávající situace, kdy je platné jak jmenování nové ředitelky, tak odvolání původního ředitele, lze navrhnout, aby bylo pouze adekvátně reagováno na výzvu Magistrátu hlavního města Prahy v duchu argumentů uvedených v rámci tohoto stanoviska.

Upozorňujeme, že výše uvedené vyjadřuje právní názory naší advokátní kanceláře a nelze vyloučit, že soudy či jiné příslušné orgány mohou zaujmout k posuzované problematice jiné stanovisko.

Budete-li mít k výše uvedenému jakékoli požadavky na doplnění či vysvětlení, jsme Vám samozřejmě plně k dispozici. Stejně tak jsme připraveni poskytnout Vám veškerou právní podporu v rámci případných dalších kroků navazujících na závěry tohoto stanoviska.

S pozdravem

Prof. JUDr. Miroslav Bělina, advokát
JUDr. Kateřina Králová, advokátka

Bělina & Partners advokátní kancelář s.r.o.